

SLOVENSKI NAROD.

časna račun dan zvezcer, izjemni udeležje in granske, kar velja po pošti prejemam na avstro-ograke dežele na vse leta 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h., za Ljubljano - slediljanjem na tem za vse leta 12 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam posu, plača na vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. - Za tuje dežele teliko več, kolikor znača poština. - Na carevih mestih običajne vpošiljavne naročnine se ne skira. - Za oznanila se plačuje ed potestopno petit-vrste po 12 h., če se oznanile tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se trikrat ali večkrat. - Dopisi naj se izvoli frankovati. Skupaj se ne vrzajo. - Uredništvo in upravljanje je v Knaseljih ulicih št. 5, in sicer uredništvo in I. nadstr., upravljanje pa v pritličju. - Upravljanje naj se blagovljije počiliati naročnine. skimacije, oznanila, t. j. administrativne stvar

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljanja telefon št. 55.

Nov konflikt z Ogrsko.

V lastnoročnem pismu, ki ga je pisal cesar odstopivšemu skupnemu vojnemu ministru Pitreichu, se nahaja odstavki, ki so vzbudili nele splošno pozornost, nego tudi vseobčeno senzacijo. Ceser pravi v tem pismu: „Delovali ste s požrtvovalnostjo in velikim samozatajevanjem, dosegli ste marsikaj, a niste mogli dobiti zadoščenja, da bi videli materialno zagotovljene vse one potrebe, o katerih neobhodnosti ste bili docela prepričani. Da bi svoje požrtvovalno delovanje, ki ste ga razvijali, nadjevali navzlic podcenjevanju vaših uteheljenih namenov in zahtev, smatrati za svojo osebo, da zato ne morete več prevzeti odgovornosti, vsled česar želite, da bi se vaši posli izročili drugim rokam. Dasi me to napoljuje z največjim obžalovanjem, vendar sem primoran, ugrediti vaši, iz najčistejših nagibov izhajajoči želji.“

Ko se je izvedelo, da je Pitreich podal ostavko, je bila javnost docela nepoučena o nagibih, ki so vodili Pitreicha, da je dal cesarju na razpolago svoj portfelj. Časopisi so ugličali na vse strani in so prišli, ker jim je nedostajalo vpogleda v dejanske razmere, končno do prepričanja, da so bili Pitreichovi demisiji povod zgolj osebni motivi. Predvsem se je govorilo, da bi bil Pitreich rad postal načelnik generalnega štaba in da je odstopil, ker se mu ta želja ni izpolnila. Vse te in slične vesti so bile ovržene, ko je „Wiener Zeitung“ objedanila cesarjevo svojeročno pismo. Šele to pismo je razgnalo meglo, v katero je bila zavita Pitreichova demisija. In javnost je bila presečena!

Pitreichova demisija ni morda izvirala, kakor se je sprva splošno sklepal, iz osebnih, egoističnih nagibov, nego vojni minister ni mogel več ostati na svojem mestu, ker je

ogrška vlada odločno nastopila proti njegovim zahtevam, ki jih je smatral v interesu države za absolutno potrebne.

Dalmatinski manevri so baje jasno pokazali, da je neizogibna potreba, da se mora pomnožiti rekrutni kontingenit in da se na novo oboroži in reorganizira artiljerija. Vojni minister Pitreich je z ozirom na to zahteval, da se mora že v tekočem letu pomnožiti število rekrutov. V Cislitvanskem se vojnemu ministru dovoli toliko novincev, kolikor jih hoče, to je znana stvar, na Ogrskem je pa to drugače. Tu se nečejo slepo pokoriti ukazu od zgoraj in so štedljivi zlasti pri dovoljevanju novincev. Pri konfliktu letos spomladi med krono in med madjarsko parlamentarno večino je bil izmed glavnježih spornih točk tudi rekrutni kontingenit. Ko se je nato meseca aprila sklenil mir med krono in ogrško parlamentarno večino, se je v pogodbo sprejela tudi točka, da se ogrška koalicija zavezuje v slučaju neobhodne potrebe skrbeti za zvišanje rekrutskega kontingenita. Z ozirom na to pogodbo je baje Pitreich zahteval, naj ogrška vlada preskrbi, da se tudi na Ogrskem primerno zviša število novincev. Toda ogrška vlada je te zahteve odklonila, češ da se ni nikdar zavezala, da bi skrbela za povišanje rekrutskega kontingenita, takisto pa tudi ni hotela prevzeti naloge, da bi sprožila to vprašanje v parlamentu in da bi preprečila pri tej priliki napade na vojaško upravo.

Pod takšnimi pogoji seveda Pitreichu ni preostajalo drugega, nego da odstopi.

V tem slučaju bi bil torej Pitreich žrtev ogrške vlade in ogrških pretenzij.

To je ena verzija. Ogrški listi, pred vsemi „Budapesti Hirlap“ pa zatrjujejo, da je kriza v vojnem ministrstvu nastala iz docela drugih vzrokov.

Vojni minister Pitreich je vedel dobro, da ogrški vodilni krogi niso

nasproti zvišanju rekrutskega kontingenita, a je smatral to stvar za izvedljivo samo, ako se obenem da Ogrški paritet v zunanjem zastopstvu, tako se ugodno reši vprašanje o vojaških zastavah in emblemih inako se končne mesto cesarske pesmi uvede druga officialna himna in ogrški polkovni jezik.

Vse to je hotel Pitreich izvesti, a je naletel na odločen odporn krog, ki imajo tudi v tej zadevi govoriti.

Vzpričo tega je bil primoran odstopiti.

Ta njegov sklep, da demisionira, je dozorel baje v tistem hipu, ko je moral izdati ukaz, da se prepoveduje armadi officialna in korporativna udeležba pri Rakoczyjevih slavnostih.

Katera od teh verzij je sedaj resnica?

V bistvu je to docela irelevantno, zakaj v obeh slučajih je neizogibna posledica konflikt med krono in madjarsko koalicijo.

In kako so se ti konflikti še vedno končali, je vsem znano. Madjari so še vselej izšli iz boja kot zmagovalci. Zato ni nobenega dvoma, da bo tudi v tem boju zmaga na njihovi strani, zlasti ako je resnična vest, da je Pitreich padel zgolj radi tega, ker je v armadnem vprašanju hotel dovoliti Madjarom najdaleko neje koncesije.

Iz odseka za volilno reformo.

Dunaj, 28. oktobra. V včerajšnji seji je posl. Vasík izjavil, da so Malorusi nasproti avtonomije, kakršno imamo sedaj; pač pa so vneti za narodno avtonomijo. Nikakor ne more glasovati za to, da bi se osrednji vladi in njenemu zakonodajstvu kazalo ter se dalo znani galiski upravi. Zategadel bo glasoval

proti predlogu pododseka za razširjenje deželne avtonomije.

V pondeljku seji bo govoril o tem predmetu le poročevalec posl. dr. Grabmayr, nakar se bo takoj glasovalo o Staržinskoga predlogu. Po glasovanju se izvoli poročevalec za volilno reformo. Za poročevalca se najbrže izvoli posl. dr. Löcker, ki bo naglo izdelal poročilo (najbrž ga ima že izgotovljeno), tako da se bo že ta teden začela baviti poslanska zbornica v plenumu z volilno reformo.

Praga, 28. oktobra. „Narodni Politika“ poroča, da so češki radicalni poslanci imeli včeraj posvetovanje ter so sklenili, da obstruirajo volilno reformo v plenumu. Za obstrukcijo upajo pridobiti tudi Malorusi in liberalne Slovence. Danes se vrši v Pragi seja mladočeskega izvrševalnega odbora. Da se morejo udeležiti tega posvetovanja, odložili so vsi trije mladočeski člani v volilnem odseku, dr. Stransky, dr. Kramář in dr. Žáček svoje mandate.

Avstrijski Nemci skrbe za Hohenzollerne.

Dunaj, 28. oktobra. Nemško-nacionalni poslanci bodo v torkovi seji predlagali nujno sledče: „Dne 6. avgusta 1906 je minulo sto let, odkar je prenehala častitljiva država Karla Velikega, ker se je habsburški cesar Franc I. odpovedal nemški cesarski kroni. Leta 1871 je nastala sedanja nemška država, ki se mora izpopolniti v Velikonemčijo. Gleda na to, da bo sedaj moralno priti kronanje nemškega cesarja iz dinastije Hohenzollern, da se prizna s tem tej dinastiji za bodočnost stalno nemško cesarstvo, se predлага, naj zbornica sklene: Avstrijskemu cesarju se predloži spoštljiva spomenica, v kateri se ga prosi, naj izroči na dunajskem dvoru shranjene državne insignije, ki so stoletja predstavljale moč in oblast rimske države nemške narodnosti, nemškemu cesarju in

njegovemu zveznemu svetu da se slovesno preneso v Berolin.“ — Slovani se seveda pomilovalno smerimo takim vsenemškim demonstracijam.

Novi brambovski minister.

Dunaj, 28. oktobra. Ceser je imenoval poveljnika 9. voja v Jožefovu, podmaršala Julija Latscherja pl. Lauendorf za brambovskega ministra ter je bil imenovan snoči brzjavno poklican na Dunaj. O novem ministru se ne ve drugega, nego da je velik strokovnjak v svojem poklicu ter se je vsled tega tudi naglo pomikal po lestvici vojaških šarž. Pokenja je nemškega ter je bil rojen v Igliči leta 1846 kot sin nekega častnika.

Dogodki na Ruskem

Petrograd, 28. oktobra. Včeraj dopoldne se je izvršil v središču mesta blizu Vosnoženskega mostu atentat z bombo na zaprt voz, v katerem so peljali denar gubernijske blagajne. Vrženi sta bili dve bombe. Trije orožniki, voznik in konji so bili ranjeni. V vseh bližnjih hišah so popokale šipe. Orožniki, ki so spremljali voz, so zaporedoma izstrelili iz pušč ter tekli za napadalci. Vojaki so takoj obkolili hišo, iz katere sta baje padli bombe. Vsled strelnega oružja so bili ranjeni, ki so ga zvezali. Voz je nepoškodovan. V njem je bilo 600.000 rubljev. Razen blagajnika so bili v vozu tudi trije carinski nadzorniki. Spremljalo je voz osem orožnikov in več policijskih agentov. Ko je padla prva bomba, so carinski nadzorniki skočili z voza, nakar so jih napadalci sprejeli s streli iz revolverjev. Roparji so se polastili denarnih vreč s 386.000 rublji ter jih dali neki ženski, ki je z njimi izginila. Nato so roparji zbežali ter med begom strelnili na preganjalce. Vendar se je orožnikom in vojakom posrečilo šest roparjev vjeti. Eden ropar se je na begu sam ustrelil. Na dvořišču neke hiše so baje vojaki ustrelili

bil saj obiti Azijo po sibirskem morju, se je popolnoma ponesrečila. Niti ladje, ki je nosila ekspedicijo, ni bilo moči rešiti. Iznosili so iz nje instrumente in nabrane zbirke, „Zarjo“ pa so moralni prepustiti v Leninem iztoku morju in ledu. Toll in njegovim spremlevalcem pa niso nikdar videli niti bajne Sanikove zemlje niti ne severnega tečaja.

Taki neuspehi pa ne mogo odvriti drugih požrtvovalnih in hrabrih mož od nadaljnega raziskovanja. Tako je Severna Amerika, ki si skuša tudi na polju arktičnih odkritij priboriti ime, odposlala v zadnjih letih več ekspedicij. Tako se nahaja že od poletja leta 1903. druga Zieglerjeva ekspedicija pod vodstvom Anthony Fiala v severnih vodah.

Druga, angleško-amerikanska ekspedicija odplula je menda letos. Bernier namerava namreč priti na sever Alaske, in od tod naprej. Vlada države Kanada mu je baje privolila v ta namen podporo 50 000 mark. Vozil se bo na ladji „Gauß“, katero je kupil od nemške vlade. Kakor znano, je ta ladja absolvirala ekspedicijo na južni tečaj, s katero pa se je nemški „Herrenvolk“ precej blamiral.

Ta ekspedicija, katere namen je

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

XVII.

Clovek bi misil, da si bo vsakdo najpreje ogledal kote svoje lastne hiše, predno pojde v tujino. Kajpada, samo, če bi mu bilo to mogoče! Tako pa se zgodi, da smo si v mogočem ogledali bolje neskončne svetove, kakor pa kozmični prah — našo zemljo.

Severnega kakor južnega tečaja doslej sploh ni bilo mogoče doseči. Vse, tudi najbolj vratolomne ekspedicije niso dosegle svojega pravega namena. Seveda moramo takoj priponiti, da mnogo polarnih ekspedicij sploh ni nameravalo dosegati na tečaj, ampak da se jim je šlo samo za študij arktičnih razmer in pojavov.

V majniku l. 1903. odšla je posebna ekspedicija iskat sledi po Tollu, katerega pa ni mogla najti. Brusnjev in Kolčak ukrcala sta se na sibirski obali v ribiško ladjo, vzela seboj vso potrebno pripravo in nekaj psov. Na seneh sta dospela koncem junija do Novosibirskih otokov, katere sta ves

julij neprestano križala in raziskavala. Ko se je zopet začel delati led, pripeljala sta se med strašnimi težkočami v dvaindvajsetih dneh na Bennettove otoke, kjer sta kmalu našla bivše stanovnište Tollovo. Na vzhodni strani otoka dobla sta kočo, v kateri je bilo nagromadenega precej orodja, nekaj orožja in kož od severnih medvedov. Kar je bilo na najvažnejše, našla sta tudi pismo Tollovo, naslovljeno na akademijo v Peterburgu. Toll je namreč, vedoč, da ga bodo iskali, pustil v koči ono pismo, ko se je vrnil z Bennettovega otoka. Lestina nosi datum 26. oktobra iz leta 1902., in pripoveduje naslednje:

23. majnika ostavili smo jaz, astronom Seeberg in dva tunguška lovca zimski pristan na Zarji, od koder je Birula (zoolog Tollove ekspedicije) s tremi Jakuti že pred štirimi tedni odšel. Ob severni obali Kotelnega in Fadjevega sveta odpravili smo se na visoki kap Nove Sibirije. Tukaj je bil Birula, od katerega so se potem dne 30. junija trajno ločili. Od tod sem se namenil na Bennettovega otok; ker je dne 12. julija vihar razobil na morju led, vedel sem, da bo treba nadaljevati potovanje na čolnu.

Pobili smo torej tukaj zadnje pse, ter se zaupali mogočni ledeni plošči, ki je plavala $4\frac{1}{2}$ dni v nameravani smeri. Na to je začela zopet obrati se proti jugu, na kar smo jo dne 18. julija ostavili, in se vozili 23 milj daleč z našima čolnom. Dne 21. julija došeli smo na kap Ema. Bennettovega otok meri krog 200 kvadratnih kilometrov in se dviga kakih 460 m nad vodo. Smatrali ga imamo kot nadaljevanje srednjesibirске planice; stoji iz kambrične škrlejvine, ki je tu in tam prodrita in pokrita z bazaltom. Na nekaterih mestih leže lege premoga, z okameninami nekdanjih iglovin. V dolinah otoka najti je semertja ostanke kvarternih sesalcev, mamut in mošusnega vola. Dandas živi na otoku pač izključno samo severni jelen; videli smo jih kakih trideset skupaj. Od teh smo se tudi živili, iz njihovih kož pa si napravili obuvala in obleke. Tudi nekaj ptic živi na otoku; nekaj pa se jih prepeljava, kot gosi, sokol-potnik in orel-ribič. Odkod prihajajo ti ptiči, nismo mogli dognati, ker je vzdih bil vedno zamiglen. Danes smo se odločili, da se vrnemo nazaj. S hrano in vsem potrebnim smo preskrbljeni

za kake 2–3 tedne. Zdravi smo vse! — To je bilo zadnje poročilo Tollovo. Listini je bila še pridejana topografska skica otoka, katero je napravil Seeberg.

Kolčak in Brusev odpeljala sta se nato takoj nazaj v Novo Sibirijo, kjer sta vse preiskala, kar sta le mogla. A ni ga bilo najti sledu, iz katerega bi se dalo sklepati, da sta dospela Toll in Seeberg srečno v Novo Sibirijo nazaj. Tukaj bi tudi oba ponesrečene dobila dovolj živil, ker so postavljeni na več krajin raznega skladista za arktične ekspedicije. Najbrže sta se torej oba čolna razbila in potopila na poti iz Bennettovega otoka v Novo Sibirijo. Kako sta potem oba hrabra znanstvenika umrli, ali sta se potopila v ledene razpokah, ali so jih ubile plošče, ali jih je zaneslo na morje — tega ni bilo mogoče dognati in seveda tudi ne bo nikoli. Ruska vlada je storila vse, kar je bilo mogoče, da se zasledi ponesrečence. Med drugim je razpisala nagrado 2500 rubljev temu, kdo najde ekspedicijo samo. Zaslužil si jih dozdaj ni nihče.

Ta ekspedicija, katere namen je

več oseb. Ženo, ki so ji roparji izročili vrečo z denarjem, je policija že izsledila. Vsled predrnega napada je zavladal po mestu velik strah.

Vstaja v Erzerumu.

Carigrad, 28. oktobra. V Erzerumu se je mobamedansko prebivalstvo spustalo proti novemu osebnemu davku. Puntarji so naskočili valjevo hišo, jo oropali ter valjana rani. Poveljnika orožnikov so ustrelili, enega policijskega komisarja so nevarno rani, druge policake so vjeli. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih. Vač je odstopil.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 28. oktobra. Vlada je edina glede izvedbe zakona o ločitvi cerkve od države. Za slučaj, da se cerkvene zadruge ne ustanove do 11. decembra, se podredijo cerkve samostanom. Glede bogoslužja v cerkevnih poslopijih bodo veljale zakonske določbe o shodi in zborovarjih, tako da se bo moralo vsako bogoslužno opravilo naznani politični oblasti, ki odpošlje svojega zastopnika. Nadalje se spremeni zakon iz leta 1884 glede izgube francoskega državljanstva tako, da duhovniki, ki ne priznajo novega zakona o organizaciji bogoslužja na Francoskem ter vsled tega pripadajo inozemski (rimski) oblasti, izgube francosko državljanstvo. Nadalje se spremeni tudi vojaški zakon ter bo kakih 6000 duhovnikov, ki so po prejšnjih določbah služili le eno leto, poklicanih k vojakom, da doslužijo še eno leto.

Nemiri v Maroku.

London, 28. oktobra. V Maroku se je začelo opasno gibanje proti Evropejcem. Rajzuli je zasedel Arzilo. Pri naskoku je padlo več oseb. Vse odlične osebe v mestu je ropar vjel.

Pariz, 28. oktobra. Vsled sklepa ministrskega sveta je mornarični minister brzjavno ukazal, naj odide vojna križarka „Jeanne d'Arc“ zaradi dogodkov v Arzilu v Tanger. Obenem je vlada ukazala vojaškim oblastim v Alžiru, naj bodo pripravljene, da odločno nastopijo proti izgredom maških plemen ob alžirski meji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. oktobra.

Osebne vesti. Kancist je postal pri okrajnem glavarstvu v Celju narednik 87. polka K. Pangerc. — Za okrajnega sodnika v Pulju je imenovan dosedanji okrajni sodnik v Vodnjanu Julian Covaz; vodstvo okrajnega sodišča v Vodnjanu pa je prevzel sodni pristav dr. Jakob Babuder.

Italijanski poslanci zopet na delu v volilnem odseku, a naši? Pod tem naslovom piše „Edinstvo“: Še je nam vsem živo v spominu, kako so italijanski poslanci s svojo rafinirano in istodobno brezobzirno taktko dosegli vse, kar so ho-

teli in vsekakso več, nego jim je šlo, dočim obstajajo uspehi naših poslancev v „Slovenski zvezzi“ edino-le v tem, da so dosledno popuščali ter korak za korakom „retirirali.“ Sedaj nam pa prihaja z Dunaja vest, da je italijanski poslanec Conci predložil v volilnem odseku minoritetni votum, s katerim zahteva, da se spremeni en volilni okraj na Tirolskem na korist Italijanom, ozirom na dejstvo, da je z apodenom v nemških volilnih okrajih okoli 25.000 Italijanov z Ladinci vred, kar da je razburilo italijansko ljudstvo. Ni izključeno, da se Italijanom posreči tudi to, dočim se poslancem „Slovenske zvezze“ z dr. Šušteršičem na čelu ni posrečilo zagotoviti en mandat za 120.000 koroških Slovencev. Italijani trkajo in trkajo, dokler se jim ne odpre, a naši poslanci se vdajajo in vdajajo, a nas hočejo prepričati, da dosezajo uspehe. Da dosezajo jih, ali za druge! Imeli so priložnost, ko se je bil boj za dvretjinsko večino, izkoristiti zadrgo vladne in nemške strank na korist koroškim Slovencem, a tega niso skušali storiti. Sedaj, ko Italijani nastopajo z novo zahtevo se jim zopet nudi prilika, da ustvarijo „junctum“ (zvezo) med italijansko zahtevo in zahtevo koroških Slovencev, a bojimo se, da tudi tega ugodnega momenta ne izkoristijo. V zbornici pa bo gotovo prepozno zato. Ura bije že dvanaest, a naši poslanci se še vedno niso zganili, dočim Italijani ne prestano vrtajo. Bojimo se, da se naši poslanci prebude prekasno, kakor svetopisemske device“.

Po starini navadi. Nedavno smo priobčili članek, ki obsegata nekaj navodil glede glasila, ki ga bode „Narodna stranka za Štajersko“ izdajala. Sobotni „Slovenec“ se hoče norčevati iz izvajanj tega članka, trga iz njega po svoje posamezne stavke ter jih po starini svoji navadi zavija. Zakaj ne citira doslovno, resnično? Kakšna očala pa je imel, ko je pisal tozadevno notico? Z ljudmi, ki tako zvoljno pačijo resnico, sploh ni polemizovati. Čudno, da pravi ravno tržaška „Edinstvo“ od tistega dne: „Take ljudi s — pasjim bičem!“

„Ljudska posojilnica“ proda je vsa preje Regorscheggova posestva. Dvoje najlepših posestev prišlo je v roke znanega vinskega špekulantu in veleposestnika Fischerauerja iz Ljubljane. Kupna cena je bila neprimerno nizka. No, to je zadeva „Ljudske posojilnice“. A splošnega zanimanja pa je to dejstvo, da se je po „Ljudski posojilnici“ ta ujeda ugnjezdila v lepih Halozah, kjer je itak vsa boljša zemlja v rokah Ptujčanov in zagrizenih Nemcev. V teku kratkega časa „pokupil“ je ta Vseinec najčistejše barve mnogo posestev, posebno vinogradov. Slovečki „Jeruzalem“ in vsa okolica je že v njegovih rokah. Fischer-

Ravno iste namene ima norveška severna ekspedicija. L. 1903. odlulta sta Amundsen in Hausen s petimi možmi na jako majhni in izvrstni ladji iz Christianije. „Gjöa“ — tako je ime barki — je samo 22 m dolga in ima 47 ton. Še tako ladjo je ložje krmariči po ledenej razpokah, kot z velikimi, nerodnimi ladjami; tudi se lahka barka rajši vzdigne, kakor težka, kadar jo prične stiskati led. Amundsen vozil se je na zapadnogrönlandski obali v severni smeri, ter se je za nekaj tednov ustavil v Godhavn, znani naselbini Eskimov na Disocemelji, kjer je nakupil pse in druge potrebštine, ter raziskoval magnetične odnošaje navedenih krajev. Pozneje je prekrizal Baffinsbai, odkoder misli odrinitti skozi Lavkastersund preko Jonesunda naprej. V Beechey-Islandu, kjer je tudi Franklina ekspedicija pred 60imi leti prezimela, misli tudi Amundsen ostati kake 4—5 let. Ta kraj mu bo baza, odkoder bo delal večje izlete v zlasti v svrhu proučevanja magnetičnega severnika in severnoamerikanskega mraznega severnika. Vrniti se misli l. 1907.

ali 1908. če mogoče po Behringovi cesti.

Četrto ekspedicijo pa snuje knez de Monaco, kateri je že poveril razne znanstvenike z izdelovanjem načrtov. Bénard, predsednik oceanografske družbe v Bordeauxu je izvršil to načrto na tako originalen in bržčas prav dober način. Po njegovih mislih naj vozita dve ladji, druga vzporedno z drugo, seveda v primerni razdalji, tako da je lehko vedno ena — rešilna postaja za drugo. Njihova razdalja pa ne sme biti tolika, da ne bi ostali ladji v zvezi z brezčim brzjavom. Vsako ladjo bodo opremili z živili in vsem potrebnim za tri leta. Odšle bodo iz Trömsöja po Nansnovi — Tollovi poti ter se nastanile na Bennetovih otokih, kjer bodo prezimile. Drugo spomlad naj odidejo proti vzhodu, ter naj dospo vsaj do Jeanette-otoka. Prvi pogoj tudi za ta projekt pa je, da jim bodo vremenske razmere ugodnejše, kakor so bile Tolla. Kajti če bo sibirska obal polna ledu, potem zastanejo brezvonomo že pred Taimyropolotkom, kjer bi bili tudi prisiljeni prezimeti; leto pa bi bilo izgubljeno.

auer je sedaj največji posestnik vinogradov v „Ljutomerških goricah“! — Njegov oskrbnik in vsi viničarji so strastni pristaši „Štajerca“. Sedaj bo še okužil lepe Haloze in to po delovanju „Ljudske posojilnice“. — Fej tem farizejskim rodoljubom!

Katoliški moralisti. V Mianjevi izložbi v Gorici je bilo pred kratkim razstavljenih par ženskih kipov, ki niso bili do vrata zapeti. Počasni dr. Pavlica je bil zaradi tega silno ogorčen v „Primorskem listu“, češ, da se dela pohujšanje. Ko so pa zdaj v goriškem „Katoliškem domu“ (ex-hotel „Central“) pikantne kinematografske predstave „samo za gospode“, dr. Pavlica lepo molči, ker so predstave pod katoliško streho. Ta dvojna mera kaže jasno, koliko je vredno kako klerikalno kričanje o pohujšanju.

Iz sodne službe. Kancijska oficijala Andrej Frangež in Franc Radanovič sta imenovana za vodje zemljiške knjige in sicer prvi pri okrožnem sodišču v Mariboru, drugi pri deželnem sodišču v Celovcu.

Iz davčne službe. Na lastno prošnjo je upokojen kamniški nadavkar g. Grundner, ki se je nastanil v Radovaljici.

Železniška vest. G. Pavel Levičnik, aspirant na železnici v Kranju, je premeščen k železniškemu ravnateljstvu v Trst.

Gozdarska vest. Višji gozdni komisar France Donner v Celju je imenovan za gozdarskega svetnika.

Repertoire slovenskega gledališča. Iz gledališke pisarne: Jutri, v torek se igra prvič za par-abonente krasna italijanska žaloigra „Gioconda“ najodličnejšega modernega pesnika dramatika Gabrijela Annunzia. Glavni ulogi igraata gospa M. Taborska in g. nadrežiser Taborsky. Večje uloge igrajo še gospa Danilova, g. Dragutinovič, g. Nučič in gospa Barjaktarovicevica. — V četrtek zvečer žaloigra „Mlinar in njegova hči“. — V soboto prvič velika čarobna opera ruskega skladatelja M. J. Glinka „Ruslan in Ljudmila“.

Slovensko gledališče. Bum, bum, čučin bum! V nedeljo, dne 28. oktobra popoldne v deželnem gledališču ob znižanih cenah velika ljudska veselica „Mlinar in njegova hči“. Včasih in pravzaprav „žaloigra“. Pa samo tedaj, če zdravo, dobro in ne-pokvarjeno ljudstvo ne prinese seboj preveč humorja. Če pa se 7—8 ust v eni loži in po dvoje ustec v enem fotelju à tempo prav siadko zasmije, kedarkoli se na odrnu zvrši kaj tragičnega, kdo zlodja bi — če ni ravno hipohonder — ne pomagal! In tako je vladalo razpoloženje, kakor če bi se igrala parodija: „Hči in njen mlinar“, ki se nam obeta za predpustni pendant. Mi smo se smejavili igralcem, igralec se je smejal igralcu, vsi skupaj so se muzali nam nazaj in tako smo se lepo vzajemno med seboj prav imenitno zabavali. Promet je bil nadvse živahan. Če je zakašjal mlinar, zakašljali smo tudi mi, če so se pregovarjali na odrnu, pregovarjali smo se še mi itd., skoro že tako, kakor takrat na Dunaju, ko je ravnatelj nekega gledališča publiciral: „Wer zwei Sperrsitzte zahlt, darf mitspielen.“ Prav tako daleč sicer še nismo, da bo že

Če tudi severnega tečajnika ne bo mogoče doseči, posreči se pa vendar vsaj eni ali drugi morda to, da doženejo, koliko je sveta in otokov v polarnem morju. Večina učenjakov namreč misli, da je v polarnem morju pač nekaj otokov, sicer pa samo neznanska ledena. Tej podmeni seveda ugovarja Harris, ki zastopa mnenje, da ima tečajnik svoj poseben, velik kontinent. To morda ni res, pač pa je verjetno, da širi mnogo zemlje med Novosibirskimi otoki — vzhodno Sibirijo — Grinellovo zemljo in arktično Ameriko. Za to govori mnogo stvari, pred vsem pa plimske razmere, kator to tudi poudarja Harris. Pozabiti se pa tudi ne sme, da je videl Toll ptičje leteti iz severa, česar bi gotovo ne bilo, če bi severno od Benettovih otokov več kopnega ne bilo. Zato je Harris mnenja, da leži kontinent med Jeanett-otokom, Alasko, Sverdrupovimi otoki in Banks-zemljo. Tamkaj je tudi gotovo dovolj prostora zanj — in morda ga bo ložje odkriti, kakor tečajnik sam. Saj „kontinent“ je velika stvar — tečajnik pa končno samo matematična točka.

šlo. Seveda, predno pride moda z Dunaja do nas! Da se je živahn promet še bolj povzdignil, za to so si nevenljivih zaslug priborili biljetnici v partnerju, ki so živottvorili pravo preseljevanje narodov tudi med igro. Skratka, tako zaokrožene gledališke veselice že dolgo ni bilo. Samo da smo se dobro imeli, drugo ne pride vpoštev. To pot nameč. Kako je z „žaloigro“ „Mlinar in njegova hči“, o tem pa raje v petek.

Včeraj zvečer se je pela četrčič Georganja Bizeta dramatična opera „Biser“. Uspeh četrčič ni bil manjši kot pri prejšnjih reprizah. Tudi včeraj so solisti svoje težavne vloge častno rešili in videlo se je, da so se po svoji najboljši moči potrudili tudi nedeljsko občinstvo zadovoljiti tako z igro kot s petjem. Za svojo umetnost so bili vsi solisti t. j. gospa Skalova in gg. Rezunov, Ouředník in Betetto z mnogim aplavzom odlikovani. Kako pa občinstvo o krasni operi sudi, je najjasnejši dokaz ta, da je bilo gledališče v nedeljo že četrčič razprodano, v kar si sme Dramatično društvo čestitati. Upamo, da se letos od „Biserov“ še ne poslovimo.

P. K.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v korist je založila modna trgovina Engelbert Skusk v Ljubljani lične oklepe za mali format naših družbenih vžigalnic. Praktičnost teh oklepov bode vsakdo takoj uvidel, ako jih rabi: Žepi namreč se obvarujejo, da bi se umazali. Slovenci, sezajte po teh oklepih ter si jih nabavite; zahtevajte pa tudi, da jih imej vsaka tobakarna na prodaj. — V Ljubljani, dne 27. okt. 1906. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

3. redni občni zbor „Akademije“ se je vršil v soboto zvečer v salonu hotela „Ilijija“. Bil je dobro obiskan. Predsednik gospod dr. Ravnihar je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče, zlasti pa zastopnike javne ljudske knjižnice na Nabrežini, prškega dijaškega društva „Ilijija“ in društva „Prosveta“. O društvenem delovanju v letu 1905/04 je poročal tajnik g. dr. Lončar. Podal je najprej poročilo o lanskem občnem zboru. Preteklo leto je bilo 22 predavanj, predaval je 13 predavateljev. Pri predavanjih so bili večinoma delavci in kmetje, pa tudi dijaki in drugo občinstvo. Odbor je imel 7 sej. Došlo je 54 dopisov, odposlalo se jih je 254. Bil je 1 jour fixe. Med kranjskimi mesti je edina Idrija, ki deluje pod okriljem „Akademije“. Omeniti je pa zlasti delovanje tržaškega ljudskega odra, ki je tako delaven in agilen in ki se priklopi, kakor je upati, v kratkem „Akademiji“. Poročevalce je razkandal delovanje ljudskega odra in potem podal nekak program za bodočnost društvenega delovanja. V zvezi s „Prosveto“ in „Sokolom“ hoče „Akademija“ ustanoviti javno ljudske knjižnice, ako dobi od občinskega sveta podporo. Društvo ve, da uspeva le sistematično delo. Predavanja naj bi bila ciklična. V Ljubljani naj bi se ustanovile delavske šole. Pozivu, da pristopijo k „Akademiji“, se je odzvalo 11 čitalnic in bralnih društv. Poročilo je bilo soglasno odobreno. O dežarnem stanju društva je poročal blagajnik g. dr. D. Demšar, Dohodki so značili 711 K. stroški pa 293 K. 420 K je v hranični. Ker je doseg 900 K, znaša deficit 472 K. Deficit pravzaprav ni, ker sta se za izposojenih 900 K kupila 2 sklopki, ki sta še vedno toliko vredna. Rednih članov je bilo 40, izrednih pa 273. Vstopnine pri predstavah so znašale 52 K. V primeri s predlaškim letom društvo preteklo leto ni nazadovalo. Tudi to poročilo je bilo odobreno. Nato je predlagal tajnik g. dr. Lončar v smislu sklepa zadnje odborove seje spremembu pravil. Prenemil se je § 3 v toliko, da so društva in korporacije redni ali izredni člani, ter § 9, da imel odbor 10 odbornikov namesto sedanjih 11, poleg treh namestnikov. Nato so se določili prispevki za prihodnje leto. Za redne člane znaša vpisnine 2 K ter 6 K letnega prispevka. Izredni člani plačajo najmanj 4 K letnega prispevka in nič vpisnine. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika soglasno gospod dr. Ravnihar, v odbor pa gg.: dr. Demšar, Dermota, Franke, Grošelj, Kenda, Lavrenčič, dr. Lončar, dr. Novak, dr. Stojec, inženir Turk, Žerjav; zunaj odborniki: Jernejčič, Reisner, dr. Tuma. Pregledniki računov so gg.: Gärtner, profesor Pirč in dr. Tičar. Nato se je pri slučajnostih razvila vsestranska in obširna debata, kako naj se v prihodnje vrše predavanja. Posegli so vanjo skoraj vsi navzoči člani, zlasti pa g. dr. Lončar, ki se je zavzemal za ciklična predavanja in delavske šole, g. Grošelj, ki je bil istotako za ciklična predavanja in želel, naj bi se prihodnje leto ustanovili v Ljubljani vseudiški kurzi, gospod Žerjav, ki je želel, naj bi se izrabile že obstoječe organizacije in se

vanje poslali predavatelji, g. dr. Novak, ki je ostro bičal malomornost postopanja rednih članov ter poudarjal lenobo in indolentnost tako starih kakor mladih, ki se naravnost odtegnejo vsakemu izobraženemu delovanju, želel je tudi, naj se vpeljejo gosti leur fixi; gosp. Žerjav, ki je želel od „Akademije“, naj deluje na produkcijo poljudnih knjig. Govorili so med drugimi še gg. dr. Windisch, inženir Turk, urednik Puštoslemšek, Dermota, dr. Robida, Kenda itd. Predsednik g. dr. Ravnihar je obljubil, da bo odbor vse nasvetne in ukrepe po možnosti upošteval ter apeliral na odbornike, naj pridno podpirajo društvena stremljenja. S tem je bilo to zborovanje končano.

Alla dobi Ljubljana armadni voj? V dobropoučenih vojaških krogih potrjujejo, kar smo mi že pred meseci javili, da je premestitev armadnega voja z Przemysla v Ljubljano gotova stvar ter se preselitev izvrsi v drugi polovici leta

sta svoje ogorčenje radi „božje besede“ tako izrazila: „Vrag vzemi politikujočega farja! Ali ga zato rede, da nas bo še v cerkvi s politiko in jeso pumpal?“ Nato sta se odstranila. To pa ni bilo kaplanu Lenasiu povoljno, rad bi ju bil ustavil in spravljen v cerkev, a moža sta mu za njegovo obnašanje začela „fige“ pod nos moliti in odhajajo pristavila še: „Strela od politikujočih farjev, kaj pa hočejo imeti?“ Te „fige“ so pa samolubnega in mogočneža Lenasia, „pašo“ kmetskih backov, silno raztrogotile. Sicer je svoječasno s „kufrčkom“ prišel v Smihel, kjer se sedaj s tisočaki postavlja, pa vseeno nima vsaj toliko srca, da bi plačal nekaj grošev za svojo mogočno in jezično mater, da bi ljudem ne dolževala, a občutljiv je kar se da in smatra žaljenje kaplana za hujši zločin kot žaljenje Boga. Naslednjo nedeljo se je na prižnici obregnil, rekoč: Oh kam, no ja, saj res, smo že božji hlapci prišli; že pride neče več nibče od tujecev poslušat; da še celo „fige“, ja „fige“ vam pravim, sta mi dva tuja delavca pod nos molila. Joj meni! Vidite kakšno pojavljanje, pa meni „fige“ kazat, ko sem želel, da bi bili vsi istega dne v cerkvi ter božje besede poslušali. Ja, ja! Vidite, veliko je vabljenih k mizi Gospodovi ali malo je izvoljenih in oh, pa če se mi že „fige“ kaže!“ — Čudno je le, da ni imenitni Korle dostavil še: Dobro meni, da imam vas nevedneže, ki ne veste, kaj je svet in ki mi vse verjamete, naj že kvasim karsibodi in tudi tedaj ne verjamete, ko vam hočejo ljudje oči odpreti, da ni vse zlato, kar se na meni sveti in da je glavno moje geslo bisaga. Da morate vse posvetno meni v farovž znositi in le za posmrtno življenje skrbeti, to sem vam že povedal, nasprotno vas bo hudič guncal na vse večne čase... Kakor smo že rekli, Korle Lenasi je mogočen gospod, kakor petelin, ki je mogočno krotil račji rod, in sicer dolej, da ga je pes za vrat potresel. Korle ne trpi, da bi se mu količaj zgodilo, zlasti v Smihelu, kjer so živi in mrtvi njemu na milost in nemilost izročeni, da bi se mu pa še „fige“ kazalo, to je odveč za njegovo laško vročekrno naturo in le zato je na prižnici svoje ovece tako obdeloval in hujškal, da bi znalo kakemu tujevu, ako bi se še kdaj tako pošamil, kako osodno biti. Torej pozor! V Smihel ni varnostni nositi, ne da bi se jih numeriralo, ker še domačinom se ne prizanaša. Ni dolgo tega, da so domačina, ki je slučajno na harmoniko igral, tako premikastili, da bo vse življenje pamtil. Tedaj gosp. paša ne ljubijo harmonike, niti šal, niti „fig“, ne ostane drugega, kakor vpisati se v vrste njegovih telebancev, drugim ljudem je Smihel — zaprt.

Pri zborovanju „Učiteljskega društva za slovenejbistrški okraj“ dne 11. oktobra 1906 se je sprejela enoglasno sledenje resolucija: „Povodom upokojitve nadučiteljev deške ljudske šole v Slovenski Bistrici je imenoval prezidiu okrajnega šolskega sveta popolnoma pravilno zasnim voditeljem najstarejšo učno moč dotedne šole. Povodom plenarne seje okrajnega šolskega sveta se je posluževanje se § 131., odstavek 2. šolskega in učnega reda in pa brutalne sile večine odvzelo vodstvo starejši učni moči in izročilo mlajši. Ker se je to zgodilo z golj iz strankarsko-političnih motivov, brez pravnega povoda, čuti se po takem postopanju užaljeno vse učiteljstvo. Svojo ogorčenost izraža učiteljstvo s pričenjajočo, enoglasno sprejetu resolucijo, koja se naj izroči vodstvu „Zvezze ljudstajerskih učiteljskih društev“, da jo ono posredovanjem štajerskega „Lehrerbunda“ predloži visokemu deželnemu šolskemu svetu v Gradcu s prošnjo, slavnosti naj blagovoli potrebu ukenriti, da vodi v bodoče okrajne šolske svete pri njih sklepni edinole korist in blagor šole, ne pa **brezobzirna, strankarska politika**, kajti tako postopanje spodkopava ugled učitelja ne le pri ljudstvu, ampak tudi pri otrokih.“ — To resolucijo je predsedništvo „Zvezze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljev“ v Celju odposlalo vodstvu „Steir. Lehrerbunda“ v Gradcu, da jo predloži štajerskemu deželnemu šolskemu svetu ter da izposluje, da se tista tudi objavi v glasilih nemških „Bundovcev“, to je v „Pädagogische Zeitschrift“.

Orožnike so napadli v Wregovi gostilni v Slinici pri Mariboru kmetski fantje Herzog, Marčič in Faleš. V gostilni je bil namreč pretep, a ko so prišli trije domači orožniki mirit, so jih imenovani trije zgrabili za puške ter jim jih hoteli iztrgali. Obsojeni so bili na 8, 7 in 6 mesecev težke ječe.

Močan tobak. Graški „Arbeiterwille“ od petka dne 26. oktobra piše z ozirom na celjsko nemščino na stopno: „Ker mi socijaldemokratični Nemci ne odobrujemo, da se pod kinko nemščino uganjajo surovosti ter širita korupcijo in terorizem, nas obdolžuje „Advokatska „Wacht“ iz-

datne podpore od strani slovenskih listov. — Če spodnjestajerskega nemščina ni mogoče več drugače rešiti, nego s tem, da se surovosti in podlosti posamnih klik zamolči in odobruje: no, potem adijo, vi gospode, ki pravite, da ste vzeli v zakup nemščino!“

Otroka je zadavila Ivana Cvetko v Smarju pri Jelšah. Cvetko je omogočena dobro leto s postarnim možem, a je imela s hlapcem razmerje, česar nasledki niso izostali. Otroka je zakopala v mry, a so ga čez nekaj dni dobili.

V konkurz je prišel trgovec v Mariboru Karel Kresnik.

Jugoslovansko akademično društvo „Sloga“ v Ljubnu izvabilo na svojem občnem zboru dne 20. t. m. sledenje odbor: Predsednik: Kučan Andjeo; I. tajnik: Turina Ivan; II. tajnik: Persoglio Ivan; blagajnik: Lazarević Milorad; pregledovalca računov: Marko Jordanov in Kučan Jakov.

Bolniški postrežnik — tat. V bolniči usmiljenih bratov v Gorici je postrežnik Franc Radanovič iz Bizejskega na Štajerskem ukradel K. Miteljaku, ki se je zdravil v bolniči, prstan, uro in druge reči v vrednosti 300 K ter pobegnil.

Prijet kolesarski tat. V Gorici so aretovali 20letnega pekovskega delavca Antona Trampuža, ki je ukradel kolo Avgusta Spacapanu istotam in je potem prodal za 50 K v St. Petru.

Tifus se je pojavil v Kronbergu pri Gorici. Pri posestniku Makucu je obolelo pet oseb. Ena je že umrla.

Za opeklinami je umrla v Trstu postrežnica Uršula Karbončič, o kateri smo poročali, da se je hudo opekla, ker se ji je vnela masa za drgnjenje poda.

Po obrazu je udaril v Katimir pri Trstu 18letni zidan Fr. Gerdol iz Trsta Karla Šrlana, vsled česar je ta izgubil oko. Pred tržaškimi porotniki je bil Gerdol zaradi prestopka proti varnosti življenja obsojen na tri mesece zapora.

Zastrupil se je v Trstu 26letni delavec Rudolf Pavlin s karbovovo kislino. Vzrok domači prepriči. Prepeljali so ga sicer v bolnico, a je medpotoma umrl.

31 volov utonilo v tržaškem zalivu. V petek zvečer je prišlo v tržaško pristanišče na parniku „Metković“ iz Dalmacije 97 volov za tržaško občinsko klavnico. Ker so v klavnici nujno rabili klavno živilo, prosili so, naj bi te vole takoj poslati v klavnico, kar je bilo obljubljeno. Vseh 97 volov so s parnika prekrčili na eno onih velikih barkas, s katerimi navadno prevažajo material za zasipanje morja. Z voli sta šla na barkaso dva dalmatinške pastirje, ki sta spremljala vole že iz Dalmacije in pa en pomorščak, da je vodil barkaso, katero so z vrimi privezali k malemu remorkerju „Plutino“, ki je potem barkaso vlekel proti kraju, kjer bi izkreali vole. Ko je pa priplul „Plutino“ k Sv. Andreju, kjer se zasipljejo morje, potrgale so se iz neznanega vzroka naenkrat vse vrvi, ki so vezale barkaso na remorke. „Plutino“ se je prost teže z vso silo zaletel in zaril v plitvino med kamnenimi barkas, je pa med tem nastala huda burja gnala vedno dalje na široko morje. To se je zgodilo okoli polu 10. ure zvečer. Kajtan parnika „Plutino“ se je moral zdaj brigati le za se. Po večkratnem pričevanju se mu je posrečilo spraviti ladjo iz kamenja. A barkase med tem že ni bilo nikjer. Ker je vedel, da sam ničesar ne opravi na širokem morju, telefoniral je na pomoč. Ko se je barkasa odtrgala od parnika, je padel en vol in morje. Pomorščak z barkaso je skočil za njim, da bi ga rešil, a je bilo zastonj. V tem mu je že barkasa ušla izpred oči, prepuščena svoji usodi, kajti pastirja je nista znala prav nič ravnat. Ob 2. popolnoci je odšla iz pristanišča barkasi pomoč. Pristaniška oblast je poslala dva parnika za njo, a šele zjutraj ob polu 8. uri so jo našli 7 milj zapadno od Gradeža. Na barkasi sta bila pastirja sicer še živa, a izmučena do smrti. Volov je bil na njej še 66, drugi so plaval mrtvi po morju. Od teh 66 jih je pa 9 že poginilo, drugih 9 je bilo pa še nekoliko pri življenju. Padlo je torej v morje 31 volov, izgubljenih je pa vseh 49. Skupna škoda znaša 24.000 do 30.000 K. Parnika volov so bili k sreči zavarovani za transport, tako da ne bodo trpeli nobene škode.

Slovensko akademično društvo „Ilirija“ v Pragi. Četrtri redni občni zbor slovenskega akad. društva „Ilirija“ v Pragi se vrši dne 29. vinotoka 1906 ob 8. uri zvečer v prostorijah restavracije „U Pokorných“ (Ječna ul.). Slovanski gostje dobrodošli!

Slovensko akademsko društvo „Adrija“ v Pragi je na svojem I. red. občnem zboru dne 20. vinotoka t. l. izvabilo sledenje odbor: Predsednik: cand. ing. Pavlin Josip, pod-

predsednik: cand. iur. Lavrenčič Josip, tajnik: cand. iur. Goljeviček Josip, blagajnik: stud. iur. Orožen Milan, knjižničar: stud. iur. Šemrov Franc, gospodar: stud. iur. Brunčko Lev, časnikar: stud. iur. Klepec Josip, namestnik: stud. phil. Napotnik Josip, pregledovalca: cand. iur. Lipold Franc in cand. iur. Rekar Ernest.

Sv. Antona je okradel v Zadru iz srednje šole spodenj celjski dijak. Tat je 3 dni dobro jedel in pil pri Frančiškanih v Zadru, nasledil pa deloma izpraznil takozvani zeklad Sv. Antona. Ko so ga patri prijeli, jim je grozil z železnim koljem. Skupni moči se je posrečilo premagati vломilca in mu odvzetni dragocenosti svetnikove, ki so vredne več tisoč kron.

Nedeljska kronika. Od sobote do danes zjutraj je mestna policija aretovala 13 oseb, in sicer 5 zaradi tepeža, 3 zaradi razgrajanja, 1 zaradi preganjanja v policijskih listih 1 zaradi nespodobnega vedenja na ulici, 1 brez sredstva, 1 zaradi izdajanja ponarejenih bankovcev in 1 zaradi soudeležbe tatvine. Posebno hudi so bili pretepači. Na neki plesni veselici na Karolinški zemlji se je zaradi deklet sprlo več hlapcev, ki so si slednji skočili v lase. Pri tepežu je bil težko telesno poškodovan delavec Alojzij Močilar. Dobil je pri tepežu na glavi tri rane. Nato so bili aretovani trije glavni udeleženci tepeža. — Na Dunajski cesti je pred neko gostilno nastal med dvema delavcem tepež, pri katerem je bil Anton Lončar štirikrat z nožem zaboden, a le lahko poškodovan, drugega pa je stražnik aretoval. — Pri domobranci vojašnici si je skočilo v lase več razburjenih delavcev in „pokalo“ je toliko časa, da je policija moral načraviti red. — Na Poljanah so razgrajali vojaki, kateri so naznanjeni. — V neki gostilni na Sv. Petra napisu se je bil neki ključarski pomočnik tako razburil, da so postali v gostilni stoli spiritistični in tudi mize so „plesale“. Nasledil je pa še razbil steklen škorenj in potem začel se rogoviliti po gostilni z nožem. Ko je čul, da so poklicali policijo, mu je padlo sreč v hlače, je zastavil za napravljeno škodo zepno uro, potem pa zbežal. — V Latermanovem drevo-redu so dosedaj še neznanli ponočnjaki z neko ostrino precej poškodovali konstanje. Policija jih zasleduje. — Konjenje je popustil v soboto neki posestnik iz Horjula v Razpotnih ulicah brez nadzorstva. Konja sta se ustrašila šolarskega vrišča in se splašila. Dirjala sta proti Trnovskemu pristanu, kjer sta zlomila oje in je voz zdržal potem v Ljubljano, konja pa sta oddirjala na Rimsko cesto, kjer so ju prijeli. — Karambol. Včeraj zvečer, ko je prevoznik Ivan Koomar hotel na vogalu hiše g. dr. Krisperja zaviti z Miklošičeve ceste v Sodniške ulice, pridrvi po Sodniških ulicah z upreženim konjem hlapac Anton Činkole in zadene v Kocmurnjevo kočijo s tako močjo, da je Kocmur padel s kozla in se na roki poškodoval. Tudi Činkolev konj se je na prednjih kolenih poškodoval.

Prijet razpečevalec ponarejenih bankovcev po 20 K. V petek zvečer je bil oddan v Češnjarjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah falzifikat za 20 K. Ko je policija o tem izvedela, je o tem obvestila razne gostilničarje, kar je imelo uspeh. V soboto sta po Vodmatu popivala dva neznanca človeka in povsod plačevala zavžitek falzifikati. Oddala sta enega pri g. Babnikovi v Zalokarjevih ulicah, enega pri g. Topolavcu na Sv. Martinovi cesti, enega v Trčkovi gostilni na Sv. Petra cesti, enega pa gostilničarju g. Ivanu Flegarju na Zaloški cesti. Gospa Babnikova je poslala ž njim svojo služkinjo nekaj kupiti v filialu g. Mencingerja v Bohoričevih ulicah z opažko, da se ji dozdeva bankovec, katerega je dobila od nekega gosta, ki je še tam, ponarejen. Tudi gospod Mencinger je spoznal bankovec za falzifikat in je nato po vajencu obvestil na Zaloški cesti službujočega nadstražnika Ivana Ažmana. Ta je šel takoj v Babnikovo gostilno in neznanca prijel in preiskal, pri katerem je našel pa le pristen denar, Mencingerjeva vajenca pa je naprosil, da je šel za že odšlim tujecem (preje sta bila v gostilni namreč dva). Ažman je nato tuječa hotel predstaviti k uradu in ko sta šla po Cegnarjevih ulicah, mu že pove Mencingerjev vajenec, da je oni drugi na Brenčevem dvorišču. Ko prideta mimo in tuječ z dvorišča zapazi, da gre njegov tovarši s stražnikom, poskoči kakor zajec in steče z dvorišča naravnost v vrt g. dr. Slajmerja in v tem trenotku steče še ta. Ažman videč, da ne more tega več ujeti, gre naglo za onim, ki pa je s Slajmerjevega vrta že pribel na Zaloško cesto in potem krenil proti „Leoniniju“, kjer je bil prijet in aretovan. Ko so ga potem preiskali na stražnici, so dobili pri njem 114 falzifikatov po 20 K. Aretovanec pravi, da se piše Anton Maglica, je rojen 1878 v Goleah, občina Materija pri Volo-

skem, po poklicu je baje fakin in stanuje v Trstu, Via Pianino štev. 5. Svojega tovariša prvotno ni hotel poznati in je rekel, da stanuje v Trstu, kupuje z ogljem, katerega sta tudi sedaj hotela iti kupovat na Dolenjsko. Nasledil pa je vendor povedal, da je oni Ivan Kosič in da stanuje tudi v Trstu v Via Fortina št. 3. Policeja je takoj sporazumno z orožništvom začela zasedovati še po pobegom, a ni bilo sreče, da bi ga bili dobili v pest. Zadnji sled se je dobil o njem v Štefanji vasi, odkoder je najbrže šel potem čez Golovec, kajti ob 1/2 zvečer je že bil na kolodvoru na Škofljici, kjer je vprašal, kdaj odpelje vlak. Ni pa hotel čakati vlaka, ampak je rekel, da gre počasno proti Uncu. Navedenec je okoli 36 let star, bolj velik, ima precej velike črne brke, nosi črno suknjo in črn mehak klobuk ter ima pri sebi črn dežnik. Ker so falzifikati po 20 kron zelo v prometu, naj bode ono občinstvo, ki ima z denarjem kaj opraviti, previdno in naj vsakega, posebno tujca, ki bi hotel oddati ponaren denar, takoj naznani pravemu varnostnemu oblastvu, ne meneč se zato, ako bi bilo vsled tega potem imeti kako eventualno pot. O pobegom Kosiču so obveščena vsa pristojna oblastva in bi bilo le želeti, da pride tiček čimpreje v kletko.

Tatvine. Orglarju iz Polhograve grada Franu Žalgarju je bilo v soboto popoldne pred uršulinsko cerkvijo ukraden 90 K vredno kolo, katero je bil peljal potem na Vič in je tam prodal za 15 K. — Vrtnarju Francu Žalgarju je v soboto popoldne v Konjušnih ulicah dosedaj še neznan tat ukradel 200 vrtnic in jih prodal nekemu vrtnarju. — Gospodu Hermanu Češnjarju je v noči od petka na soboto dosedaj še neznan tat ukradel iz skladniča na Dolenjski cesti za 100 K fiziola.

Delavško gibanje. Včeraj

se je odpeljalo z južnega kolodvora

v Ameriko 5 Črnomorcev, 3 Hrvatov, in 1 Slovence. V Heb je šlo 25 Hrvatov, v Sisek se je odpeljalo 40 slovenskih šumarjev.

Izgubljene in najdeni reči.

Ga Antonija Velkovrhova je izgubila 30 poštnih znakov po kroni. — Neki gospod je izgubil zlat zrstanec s zelenim kamnom. — Črkostavec g. Pavel Jeločnik je našel včeraj na pošti bankovec za 1000 K, katerega je oddal izgubitelju g. Staculu takoj nazaj. — Jetniški pažnik g. Anton Zagorc je našel v parku pred justično palačo lovsko torbo, v kateri je bil divji zajec in dve sluki. Lastnik jo dobil nazaj pri najditelju. — Šivilka gdene Marija Žagarjeva je izgubila črni svilnat pas, vreden 6 K. — Hlapac Valent in Črnivec je dne 21. t. m. pri cukrarni potegnil iz Ljubljance 12 K vreden vinski sod, v katerem je bilo še liter vina. Lastnik dobi sod nazaj pri Črnivcu v cukrarni.

Najdenih je več „kronskih

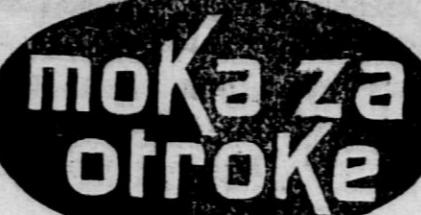
znamk.“ Kdor jih je izgubil, jih dobi v trgovini G. Čadež na Glavnem trgu.

Oiroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na motenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Naprodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. KUFEKE, Dunaj I., in Bergedorf—Hamburg.

Umrl so v Ljubljani.

V deželnih bolnicah:

Dne 22. oktobra; Matija Bizjak, klepar, 66 let. Retentio urinæ. — Anton Turk, dñnar, 67 let. Spridenje jeter.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurz dun. borze 29. oktobra 1906.

Naložbeni papirji.

4 2/3% majska renta . . . . .

4 2/3% srebrna renta . . . . .

4 1/2% avstr. kronska renta . . . . .

4 1/2% zlata . . . . .

4 1/2% ogrska kronska renta . . . . .

4 1/2% zlata . . . . .

4 1/2% posojilo dež. Kranjske . . . . .

4 1/2% posojilo mesta Šibenik . . . . .

4 1/2% Zadar . . . . .

4 1/2% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . . . .

4 1/2% češka dež. banka k. o. . . . .

4 1/2% zast. pisma gal. dež. hipotetne banke . . . . .

4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . . . .

4 1/2% zast. pisma Innerst. hraničnice . . . . .

4 1/2% zast. pisma ogr. centr. dež. hraničnice . . . . .

4 1/2% z. pis. ogr. hip. ban. . . . .

4 1/2% obl. ogr. lokalnih želnič. d. dr. . . . .

4 1/2% obl. češke ind. banke . . . . .

4 1/2% prior. lok. želez. Trst . . . . .

4 1/2% Poreč . . . . .

4 1/2% prior. dolnjenskih žel. . . . .

3 3/4% prior. juž. žel. kup. 1/1/ . . . . .

4 1/2% avstr. pos. za žel. p. o. . . . .

Srečke . . . . .

Srečke od l. 1860/1 . . . . .

" od l. 1864 . . . . .

" tizske . . . . .

" zem. kred. I. emisije II. . . . .

" ogrske hip. banke . . . . .

" srbske à frs. 100— turške . . . . .

Basilika srečke . . . . .

Kreditne . . . . .

Inomoske . . . . .

Krakovske . . . . .

Ljubljanske . . . . .

Avtstr. rdeč. križa . . . . .

Ogr. . . . .

Rudolfove . . . . .

Salcburške . . . . .

Dunajske kom. . . . .

Delnice . . . . .

Južne železnice . . . . .

Državne železnice . . . . .

Avstr.-ogrskie bančne deln. . . . .

Avstr. kreditne banke . . . . .

Ogrske . . . . .

Zivnostenske . . . . .

Premogok v Mostu (Brux) . . . . .

Alpinske montane . . . . .

Práške žel. ind. dr. . . . .

Rima-Murányi . . . . .

Trboveljske prem. družbe . . . . .

Avstr. orožne tov. družbe . . . . .

Češke sladkorne družbe . . . . .

Valute . . . . .

C. kr. cekin . . . . .

20 franki . . . . .

20 marke . . . . .

Sovereigns . . . . .

Marke . . . . .

Laški bankovci . . . . .

Rubli . . . . .

Dolarji . . . . .

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 29. oktobra 1906

Termini.

Pšenica za april . . . . .

Rž . . . . .

Koruza . . . . .

Oves . . . . .

Efektiv.

Zelo zdržno.

Meteorologično poročilo.

Št. 1000 nad morjem, 902. Srednji zračni tlak 786,0 mm

Oktobre

Čas opazovanja Stanje barometra v mm Temperatura °C Vetrovi Nebo

27. 9. zv. 740,6 4,1 sl. svzuh oblačno

28. 7. zv. 740,2 4,0 slab vzhod oblačno

28. 7. pop. 738,6 5,3 sl. svzuh oblačno

29. 9. zv. 738,5 4,6 sl. svzuh oblačno

29. 7. zv. 737,4 3,0 sl. sever oblačno

29. 7. pop. 737,0 6,7 sl. svzuh oblačno

Srednja predvzemanja in včerajšnja temperatura: 3,6° in 8,3°; norm.: 4,6° in 8,0°. Vokriva v 24 urah 0,0 mm in 0,0 mm.

V globoki, nepopisni žalosti nagnjamamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je danes ob polu 6. uri zjutraj naša iskreno ljubljena nepozabna hčerka oziroma sestrica

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

v nežni dobi 5. let preminula.

V Kostanjevici, 27. okt. 1906.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.

Franc Čebulj, c. kr. davčni kontrolor; oče — Leopoldina Čebulj, mati — Damimir in Darinka, bratec in sestrica.</p